Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 24ης Οκτωβρίου 2013*

«Αίτηση αναιρέσεως — Ανταγωνισμός — Κρατικές ενισχύσεις — Ενίσχυση που κηρύχθηκε παράνομη και ασύμβατη προς την κοινή αγορά — Ενίσχυση χορηγηθείσα στον όμιλο Grazer Wechselseitige (GRAWE) κατά την ιδιωτικοποίηση της Bank Burgenland AG — Καθορισμός της αγοραίας τιμής — Διαδικασία πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών — Παράνομοι όροι χωρίς επίπτωση στην υψηλότερη προσφορά — Κριτήριο του "ιδιώτη πωλητή" — Διάκριση μεταξύ των υποχρεώσεων που υπέχει το Δημόσιο ως φορέας προνομιών δημόσιας εξουσίας και των υποχρεώσεων που υπέχει το Δημόσιο ως μέτοχος — Παραμόρφωση αποδεικτικών στοιχείων — Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-214/12 P, C-215/12 P και C-223/12 P,

με αντικείμενο αιτήσεις αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ασκήθηκαν στις 7, 8 και 7 Μαΐου 2012 αντιστοίχως,

Land Burgenland, εκπροσωπούμενο από τους U. Soltész, P. Melcher και A. Egger, Rechtsanwälte,

αναιρεσείον,

υποστηριζόμενο από:

την **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας**, εκπροσωπούμενη από την K. Petersen και από τους T. Henze και J. Möller,

παρεμβαίνουσα στη διαδικασία αναιρέσεως,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους L. Flynn, V. Kreuschitz και T. Maxian Rusche,

καθής πρωτοδίκως,

η **Δημοκρατία της Αυστρίας**,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως (C-214/12 P),

Grazer Wechselseitige Versicherung AG, με έδρα το Graz (Αυστρία), εκπροσωπούμενη από τον H. Wollmann, Rechtsanwalt,

αναιρεσείουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους L. Flynn, V. Kreuschitz και T. Maxian Rusche,

καθής πρωτοδίκως (C-215/12 P),

και

Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer και τον J. Bauer,

αναιρεσείουσα,

υποστηριζόμενη από:

την **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας**, εκπροσωπούμενη από την K. Petersen και από τους T. Henze και J. Möller,

παρεμβαίνουσα στη διαδικασία αναιρέσεως,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους L. Flynn, V. Kreuschitz και T. Maxian Rusche,

καθής πρωτοδίκως,

το **Land Burgenland**, εκπροσωπούμενο από τους U. Soltész, P. Melcher και A. Egger, Rechtsanwälte,

προσφεύγον πρωτοδίκως (C-223/12 P),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, J. L. da Cruz Vilaça, Γ. Αρέστη, J.-C. Bonichot και A. Arabadjiev (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: M. Aleksejev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Ιουνίου 2013,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με τις αιτήσεις τους αναιρέσεως, το Land Burgenland (C-214/12 P) και η Δημοκρατία της Αυστρίας (C-223/12 P) ζητούν την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28ης Φεβρουαρίου 2012, T-268/08 και T-281/08, Land Burgenland και Αυστρία κατά Επιτροπής (στο εξής: απόφαση Burgenland), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή τους με

αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως 2008/719/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2008, σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 56/06 (πρώην NN 77/06) χορηγηθείσα από την Αυστρία στο πλαίσιο της ιδιωτικοποιήσεως της Bank Burgenland (ΕΕ L 239, σ. 32, στο εξής: επίδικη απόφαση).

2 Με την αίτησή της αναιρέσεως (C-215/12 P), η Grazer Wechselseitige Versicherung AG (στο εξής: GRAWE) ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28ης Φεβρουαρίου 2012, T-282/08, Grazer Wechselseitige Versicherung κατά Επιτροπής (στο εξής: απόφαση GRAWE), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

Ιστορικό της διαφοράς

3 Μέχρι την ιδιωτικοποίησή της, η Hypo Bank Burgenland AG (στο εξής: BB) αποτελούσε περιφερειακή τράπεζα υπό μορφή μετοχικής εταιρίας αυστριακού δικαίου, με έδρα την πόλη Eisenstadt (Αυστρία). Το 2005 η BB είχε συνολικό ισολογισμό 3,3 δισεκατομμυρίων ευρώ και ανήκε κατά 100 % στο Land Burgenland (ομόσπονδο κράτος Burgenland).

4 Κατά το άρθρο 4 του νόμου για τις τράπεζες υποθηκών του Land Burgenland (Landes-Hypothekenbank Burgenland-Gesetzes, LGBl. αριθ. 58/1991), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο που δημοσιεύθηκε στο LGBl. 63/1998, το Land Burgenland ευθύνεται ως εγγυητής, κατά το άρθρο 1356 του αυστριακού αστικού κώδικα (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch), σε περίπτωση παύσεως πληρωμών της BB, για το σύνολο των υποχρεώσεών της. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού, οι πιστωτές της εν λόγω τράπεζας έχουν απευθείας δικαιώματα έναντι του εγγυητή, ο οποίος ωστόσο δεν υποχρεούται να ενεργήσει παρά μόνον όταν το ενεργητικό της τράπεζας δεν επαρκεί για την κάλυψη των οφειλών της.

5 Αυτό το σύστημα εγγυήσεως προσήκουσας εκπληρώσεως που προορίζεται για τα δημόσια πιστωτικά ιδρύματα, καλούμενο «Ausfallhaftung», ιδίως η εγγύηση του Land υπέρ της BB και των δικαιοπαρόχων της, υφίσταται σχεδόν αμετάβλητο από το 1928. Δεν κάλυπτε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ούτε συγκεκριμένο ποσό.

6 Δυνάμει συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Δημοκρατίας της Αυστρίας, βάσει της οποίας εκδόθηκε η απόφαση C(2003) 1329 τελικό της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2003, περί της ενισχύσεως E 8/02 (ΕΕ C 175, σ. 8), η Ausfallhaftung έπρεπε να καταργηθεί μέχρι την 1η Απριλίου 2007. Για όλες τις υφιστάμενες στις 2 Απριλίου 2003 υποχρεώσεις, η Ausfallhaftung θα εξακολουθούσε κατ' αρχήν να ισχύει μέχρι τη λήξη τους. Κατά την περίοδο από τις 2 Απριλίου 2003 μέχρι την 1η Απριλίου 2007, η Ausfallhaftung μπορούσε, όσον αφορά τις νέες υποχρεώσεις, να διατηρηθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι οι υποχρεώσεις λήγουν πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 2017.

7 Μετά από δύο άκαρπες προσπάθειες, το 2003 και το 2005, το Land Burgenland κίνησε μια τρίτη διαδικασία ιδιωτικοποιήσεως της BB, η εκτέλεση της οποίας ανατέθηκε στην επενδυτική τράπεζα HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA του Ντίσελντορφ (Γερμανία), σε συνεργασία με την HSBC plc του Λονδίνου (Ηνωμένο Βασίλειο) (στο εξής, από κοινού: HSBC). Η διαδικασία αυτή άρχισε τον Οκτώβριο του 2005, με τη δημοσίευση στον Τύπο προκηρύξεως διαγωνισμού.

8 Δύο διαγωνιζόμενοι, δηλαδή, αφενός, η GRAWE, η οποία είναι αυστριακή εταιρία που παρέχει ένα ευρύ φάσμα ασφαλιστικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών καθώς και υπηρεσιών χρηματοδοτικής μίσθωσης και η οποία κατείχε το 2006 σημαντικές άμεσες συμμετοχές σε δύο χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις του τραπεζικού και επενδυτικού τομέα, από κοινού με την GW Beteiligungserwerbs- und -verwaltungs-GmbH, και, αφετέρου, μια αυστρο-ουκρανική κοινοπραξία στην οποία μετείχαν οι αυστριακές επιχειρήσεις SLAV AG και SLAV Finanzbeteiligung GmbH και οι ουκρανικές μετοχικές

εταιρίες Ukrpodshipnik και Ilyich (στο εξής: κοινοπραξία) υπέβαλαν δεσμευτικές προσφορές. Οι προσφορές αυτές αποτέλεσαν στη συνέχεια αντικείμενο κατ' ιδίαν εξετάσεως και διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμβάσεως, οι οποίες ολοκληρώθηκαν στις 4 Μαρτίου 2006.

9 Στις 5 Μαρτίου 2006 το Land Burgenland επέλεξε να μεταβιβάσει την BB στην GRAWE, μολονότι η τιμή εξαγοράς (100,3 εκατομμύρια ευρώ) την οποία είχε προσφέρει η GRAWE ήταν σαφώς χαμηλότερη από την τιμή που είχε προσφέρει η κοινοπραξία (155 εκατομμύρια ευρώ). Η απόφαση αυτή βασίστηκε ιδίως σε γραπτή σύσταση της HSBC της 4ης Μαρτίου 2006, η οποία συμπληρώθηκε με προφορικές διευκρινίσεις προς τα μέλη της κυβερνήσεως του Land Burgenland που δόθηκαν την ημέρα της εκδόσεως της αποφάσεως. Με τη σύσταση της HSBC επισημαίνεται κατ' ουσίαν ότι, μολονότι, βάσει της προσφερόμενης τιμής εξαγοράς, θα έπρεπε να επιλεγεί η κοινοπραξία, ωστόσο ενδείκνυται η μεταβίβαση της BB στην GRAWE, λαμβανομένων υπόψη των άλλων κριτηρίων επιλογής, που είναι η αξιοπιστία όσον αφορά την καταβολή του τιμήματος, η συνέχιση της διαχειρίσεως της BB χωρίς να χρειαστεί η προσφυγή στην Ausfallhaftung, οι αυξήσεις του κεφαλαίου και η ασφάλεια των συναλλαγών.

10 Η πώληση της BB η οποία εγκρίθηκε επισήμως από τις αρχές του Land Burgenland στις 7 Μαρτίου 2006, περατώθηκε στις 12 Μαΐου 2006. Πριν από την περάτωση, η BB εξέδωσε, στο πλαίσιο της Ausfallhaftung, ομόλογα ποσού 700 εκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων τα 320 εκατομμύρια προβλέπονταν στις προϋποθέσεις ιδιωτικοποιήσεως και τα «επιπλέον» 380 εκατομμύρια ευρώ δεν περιλαμβάνονταν, κατά την αιτιολογική σκέψη 35 της επίδικης αποφάσεως, στα προσύμφωνα με την GRAWE και την κοινοπραξία.

11 Στις 4 Απριλίου 2006 υποβλήθηκε ενώπιον της Επιτροπής καταγγελία από την κοινοπραξία, κατά την οποία η Δημοκρατία της Αυστρίας παρέβη τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις κατά την ιδιωτικοποίηση της BB. Η καταγγέλλουσα υποστήριξε ιδίως ότι η διαδικασία του διαγωνισμού, η οποία δεν ήταν δίκαιη, διαφανής και αμερόληπτη ως προς την καταγγέλλουσα, δεν κατέληξε στη μεταβίβαση της BB στην πλειοδότρια (δηλαδή στην κοινοπραξία), αλλά στην GRAWE.

12 Με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή πληροφόρησε τις αυστριακές αρχές για την απόφασή της να κινήσει, όσον αφορά τη μεταβίβαση της BB στην GRAWE, την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Η απόφαση αυτή δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 8 Φεβρουαρίου 2007 (ΕΕ C 28, σ. 8). Στις 30 Απριλίου 2008 η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση.

13 Η Επιτροπή, προκειμένου να κρίνει αν η GRAWE έτυχε επιλεκτικού πλεονεκτήματος, εξέτασε εάν το Land Burgenland συμπεριφέρθηκε όπως κάθε πωλητής δραστηριοποιούμενος υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς (στο εξής: κριτήριο του «ιδιώτη πωλητή»). Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει, στις σκέψεις 120 έως 122 της επίδικης αποφάσεως, ότι ο ιδιώτης πωλητής μπορεί να επιλέξει τη χαμηλότερη αντί της υψηλότερης προσφοράς σε δύο περιπτώσεις.

14 Η πρώτη είναι η περίπτωση κατά την οποία είναι σαφές ότι η μεταβίβαση στον πλειοδοτήσαντα δεν είναι εφικτή, οπότε πρέπει να εξεταστεί, εν προκειμένω, η ασφάλεια της συναλλαγής με κριτήριο την οικονομική ευρωστία της κοινοπραξίας και η πιθανότητα να μη λάβει εν τέλει η εν λόγω κοινοπραξία την απαιτούμενη έγκριση από τη Finanzmarktaufsicht (αυστριακή αρχή εποπτείας των χρηματοπιστωτικών αγορών, στο εξής: FMA). Όμως, κατά την Επιτροπή, όχι μόνο δεν υπήρχε κανένας λόγος αμφιβολίας για το ότι η κοινοπραξία ήταν σε θέση να καταβάλει την προταθείσα από τη FMA τιμή αγοράς των 155 εκατομμυρίων ευρώ, αλλά από κανένα στοιχείο δεν προέκυψε ούτε αποδείχθηκε ότι η FMA θα απαγόρευε τη μεταβίβαση της BB στην κοινοπραξία.

15 Η δεύτερη είναι η περίπτωση κατά την οποία δικαιολογείται η συνεκτίμηση άλλων παραγόντων πλην της τιμής, εξυπακουομένου ότι οι μόνοι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι αυτοί τους οποίους θα λάμβανε υπόψη ένας ιδιώτης πωλητής, πράγμα το οποίο, κατά την Επιτροπή, αποκλείει τους κινδύνους που απορρέουν από την υποχρέωση καταβολής εγγυήσεως, η οποία θα πρέπει να χαρακτηρισθεί ως υφιστάμενη ενδεχομένως κρατική ενίσχυση, όπως είναι η Ausfallhaftung.

16 Η Επιτροπή διευκρινίζει επί του σημείου αυτού ότι από τη νομολογία προκύπτει ιδίως ότι ο ρόλος του Δημοσίου ως πωλητή μιας επιχειρήσεως, αφενός, και οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει ως φορέας δημόσιας εξουσίας, αφετέρου, δεν πρέπει να συγχέονται. Κανένας ιδιώτης πωλητής δεν θα δεχόταν εγγύηση η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις συνθήκες της οικονομίας της αγοράς και η απόφαση περί καταργήσεως της Ausfallhaftung επιβεβαιώνει ότι αυτή δεν συγκαταλέγεται στις συνθήκες αυτές.

17 Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή έκρινε, στην αιτιολογική σκέψη 175 της επίδικης αποφάσεως, ότι η Αυστριακή Δημοκρατία χορήγησε παράνομα στην GRAWE κρατική ενίσχυση, στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης της BB, κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, και ότι η ενίσχυση αυτή δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Συνακόλουθα, τα άρθρα 1, 2 και 4 της αποφάσεως αυτής έχουν ως εξής:

«*Άρθρο 1*

Η κρατική ενίσχυση την οποία χορήγησε η Αυστρία υπέρ της GRAWE, κατά παράβαση του άρθρου [88, παράγραφος 3, ΕΚ] και ως εκ τούτου παράνομα, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Η ενίσχυση ισοδυναμεί με τη διαφορά μεταξύ των δύο τελικών προσφερόμενων τιμών στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής προσφορών, η οποία πρέπει να προσαρμοστεί σύμφωνα με τις παραμέτρους των [αιτιολογικών σκέψεων] 167 έως 174 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

1. Η Αυστρία υποχρεούται να ανακτήσει από τον δικαιούχο την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1.

[…]

Άρθρο 4

1. Εντός διμήνου από την κοινοποίηση της παρούσας συμφωνίας, η Αυστρία οφείλει να υποβάλει τις ακόλουθες πληροφορίες στην Επιτροπή:

α) το συνολικό ποσό (κεφάλαιο και τόκοι) που πρέπει να ανακτηθεί από τον δικαιούχο και να προσαρμοστεί σύμφωνα με τις παραμέτρους που έθεσε η Επιτροπή στην παρούσα απόφαση, καθώς και επακριβή επεξήγηση της μεθόδου υπολογισμού του εν λόγω ποσού και αξιολόγηση της ιδιοκτησίας από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα·

[...]»

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι αποφάσεις Burgenland και GRAWE

18 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 11, 15 και στις 17 Ιουλίου 2008, το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE άσκησαν προσφυγές με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως (υποθέσεις T-268/08, T-281/08 και T-282/08 αντιστοίχως).

19 Με διάταξη του Προέδρου του ογδόου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Απριλίου 2009, αφού άκουσε τους διαδίκους, διατάχθηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων T-268/08 και T-281/08, προς διευκόλυνση της έγγραφης διαδικασίας, της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

20 Προς στήριξη των προσφυγών τους, το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας προέβαλαν εννέα λόγους ακυρώσεως. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν και οι εξής λόγοι, αντλούμενοι:

— ο πρώτος λόγος, από εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ κατά τον καθορισμό της αγοραίας τιμής της BB, καθόσον η Επιτροπή εσφαλμένως απαίτησε την εφαρμογή διαδικασίας διαγωνισμού για την ιδιωτικοποίηση της εν λόγω τράπεζας·

— ο τρίτος λόγος, από εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, καθόσον η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη την αβέβαιη έκβαση και την ενδεχομένως μακρά διάρκεια της διαδικασίας εγκρίσεως ενώπιον της FMA, σε περίπτωση μεταβιβάσεως της BB στην κοινοπραξία·

— ο τέταρτος λόγος, από εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, καθόσον το Land Burgenland ορθώς έλαβε υπόψη τους κινδύνους που συνδέονται με την Ausfallhaftung στο πλαίσιο της συγκρίσεως των προσφορών που υπέβαλαν η GRAWE και η κοινοπραξία·

— ο έβδομος λόγος, από εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, καθόσον η προσφορά της κοινοπραξίας δεν μπορούσε να χρησιμεύσει για τον καθορισμό της αγοραίας τιμής της BB και

— ο όγδοος λόγος, από εσφαλμένη εκτίμηση της εκδόσεως επιπλέον ομολόγων στο πλαίσιο της Ausfallhaftung κατά την ιδιωτικοποίηση της BB.

21 Προς στήριξη της προσφυγής της, η GRAWE προέβαλε διαφόρους λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ορισμένοι αφορούσαν εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, κατ' αρχάς, στον προσδιορισμό της αγοραίας τιμής της BB, στη συνέχεια, λόγω της αρνήσεως της Επιτροπής να λάβει υπόψη την Ausfallhaftung και, τέλος, καθόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τη δυνατότητα αρνητικής διαφοράς σε επίπεδο τιμής αγοράς.

22 Με τις αποφάσεις Burgenland και GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το σύνολο των προσφυγών των οποίων είχε επιληφθεί. Ειδικότερα, έκρινε, κατ' ουσίαν:

— ότι η Επιτροπή μπορούσε, εν προκειμένω, να στηριχθεί αποκλειστικά στην προσφορά που υπέβαλε η κοινοπραξία για τον καθορισμό της αγοραίας τιμής της BB και ότι δεν ήταν απαραίτητο να προσφύγει σε πραγματογνωμοσύνες·

— ότι η Επιτροπή κατ' ορθή εκτίμηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ούτε η αβέβαιη έκβαση ούτε η πιθανώς μακρότερη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της FMA —στην περίπτωση που αποφασιζόταν πώληση της BB στην κοινοπραξία— δεν μπορούσε να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό της κοινοπραξίας ως αγοράστριας·

— ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν συνεκτίμησε την Ausfallhaftung στο πλαίσιο των αξιολογήσεων των προσφορών, διότι πρόκειται για κρατική ενίσχυση η οποία δεν χορηγήθηκε υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και δεν μπορεί, συνεπώς, να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της συμπεριφοράς των αρχών υπό το πρίσμα του κριτηρίου του ιδιώτη πωλητή, και

— ότι η εκτίμηση της εκδόσεως ομολόγων στο πλαίσιο της Ausfallhaftung δεν είναι εσφαλμένη, εφόσον αποδείχθηκε ότι η κοινοπραξία δεν είχε λάβει υπόψη, στην προσφορά της, τα επιπλέον ομόλογα ποσού 380 εκατομμυρίων ευρώ και εφόσον άλλωστε δεν αποδείχθηκε ότι η GRAWE δεν άντλησε, από αυτούς τους επιπλέον τίτλους, πρόσθετο πλεονέκτημα ούτε ότι κάθε πλεονέκτημα θα είχε διαφορετικά εξουδετερωθεί.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

23 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Ιουλίου 2012, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε να παρέμβει στις υποθέσεις C-214/12 P και C-223/12 P υπέρ του Land Burgenland και της Δημοκρατίας της Αυστρίας αντιστοίχως.

24 Με διατάξεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2012, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να παρέμβει στις εν λόγω υποθέσεις.

25 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου 2012, διατάχθηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-214/12 P, C-215/12 P και C-223/12 P προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

26 Το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας ζητούν από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την απόφαση Burgenland, να αποφανθεί το ίδιο οριστικώς επί της ένδικης διαφοράς ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και στα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας·

— επικουρικώς, να αναιρέσει την απόφαση Burgenland, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο και να επιφυλαχθεί ως προς τα έξοδα.

27 Η GRAWE ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την απόφαση GRAWE, να αποφανθεί οριστικώς επί της ένδικης διαφοράς ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και στα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας·

— επικουρικώς, να αναιρέσει την απόφαση GRAWE, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο και να επιφυλαχθεί ως προς τα έξοδα.

28 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει τις αιτήσεις αναιρέσεως και να καταδικάσει το Land Burgenland, την GRAWE καθώς και τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα, και

— επικουρικώς, να αποφανθεί ότι η διαφορά στην υπόθεση C-215/12 P είναι ώριμη προς εκδίκαση, να απορρίψει την προσφυγή στην υπόθεση T-282/08 ως αβάσιμη και να καταδικάσει την GRAWE στα δικαστικά έξοδα.

Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

29 Το Land Burgenland, η GRAWE και η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλουν αντιστοίχως τέσσερις, τρεις και δύο λόγους προς στήριξη των αναιρέσεών τους.

30 Στον βαθμό που οι λόγοι αναιρέσεως που προβλήθηκαν με τις τρεις αιτήσεις αναιρέσεως είναι πανομοιότυποι ή παρόμοιοι, πρέπει να εξεταστούν από κοινού. Έτσι, πρέπει να εξεταστεί, κατά πρώτον, ο δεύτερος λόγος της αναιρέσεως του Land Burgenland και ο πρώτος λόγος των αναιρέσεων της GRAWE και της Δημοκρατίας της Αυστρίας, που αφορά τη σημασία, για την εκτίμηση των προσφορών που υποβλήθηκαν για τη BB, των κινδύνων που συνδέονται με την Ausfallhaftung.

Ως προς τους λόγους αναιρέσεως που αφορούν τη σημασία, για την εκτίμηση των προσφορών που υποβλήθηκαν για τη BB, των κινδύνων που συνδέονται με την Ausfallhaftung

Επιχειρήματα των διαδίκων

31 Το Land Burgenland, με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεώς του, καθώς και η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE, με τον πρώτο λόγο των αναιρέσεών τους, υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επειδή παρέλειψε να λάβει υπόψη, κατά την εκτίμηση των προσφορών εξαγοράς της BB, τους κινδύνους που συνδέονταν με την Ausfallhaftung.

32 Πρώτον, κατά το Land Burgenland και τη Δημοκρατία της Αυστρίας, το Γενικό Δικαστήριο κακώς στηρίχθηκε, με τις σκέψεις 154 έως 158 της αποφάσεως Burgenland, στις αποφάσεις της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, C-278/92 έως C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4103), και της 28ης Ιανουαρίου 2003, C-334/99, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-1139), οι οποίες έκριναν ότι υφίσταται διάκριση μεταξύ των υποχρεώσεων του Δημοσίου ως φορέα δημόσιας εξουσίας και των υποχρεώσεων που μπορεί να υπέχει ως κύριος και μέτοχος μιας εταιρίας. Όμως, δεδομένου ότι η Ausfallhaftung αποτελεί εγγύηση ιδιωτικού δικαίου η οποία παρέχεται έναντι αμοιβής, τους κινδύνους που συνδέονται με αυτήν τους είχε αναλάβει το Land Burgenland ως κύριος και μέτοχος της BB. Περαιτέρω, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, η BB δεν αντιμετώπιζε δυσκολίες, αντίθετα προς τις περιστάσεις της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής.

33 Στο πλαίσιο του υπομνήματός τους απαντήσεως, το οποίο περιορίστηκε στις συνέπειες της αποφάσεως της 5ης Ιουνίου 2012, C-124/10 P, Επιτροπή κατά EDF, επί των υποθέσεων για τις οποίες ασκήθηκαν οι υπό κρίση αιτήσεις αναιρέσεως, το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας διευκρινίζουν ότι από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι το κράτος μέλος δεν ενεργεί ως φορέας δημόσιας εξουσίας αποκλειστικά και μόνον επειδή χορηγεί πόρους κατά την άσκηση των προνομίων του δημόσιας εξουσίας. Επομένως, το γεγονός ότι το Land Burgenland ανέλαβε τις υποχρεώσεις του έναντι της BB διά νόμου δεν καθιστά άνευ σημασίας το γεγονός ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις επιβάλλονται στο Land Burgenland υπό την ιδιότητά του ως μετόχου της BB. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε συνολική εκτίμηση όλων των κρίσιμων στοιχείων, όπως απαιτείται από την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως θεώρησε ότι η Ausfallhaftung επιβαλλόταν στο Land Burgenland κατά την άσκηση των προνομίων του δημόσιας εξουσίας.

34 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο κακώς δεν έλαβε υπόψη τις αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-11/95, BP Chemicals κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3235), και του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαρτίου 2012, T-29/10 και T-33/10, Κάτω Χώρες και ING Groep κατά Επιτροπής, από τις οποίες προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως ενός μέτρου βάσει του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο παρελθόν, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη και, ενδεχομένως, η ένταση της ενισχύσεως. Πάντως, δεν αμφισβητείται ότι η Ausfallhaftung συνιστούσε υφιστάμενη και νόμιμη ενίσχυση η οποία, επομένως, έπρεπε να ληφθεί υπόψη.

35 Τρίτον, η ενότητα και η συνοχή του δικαίου της Ένωσης επιτάσσουν να ληφθεί υπόψη η Ausfallhaftung. Συγκεκριμένα, θα ήταν ανακόλουθο, αφενός, να γίνει δεκτή η νομιμότητα της Ausfallhaftung και να υποχρεωθεί το Land Burgenland να την περιορίσει στο ελάχιστο αναγκαίο και, αφετέρου, να του απαγορευθεί να λάβει υπόψη τους κινδύνους που συνδέονται με αυτήν κατά την πώληση της BB. Μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ θα καθιστούσε αδύνατη στην πράξη την ιδιωτικοποίηση δημόσιων επιχειρήσεων.

36 Τέταρτον, η σκέψη 158 της αποφάσεως Burgenland είναι ακατανόητη, εφόσον, για να αποδείξει ότι η Ausfallhaftung δεν χορηγήθηκε υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, αναφέρεται στα «προπαρατεθέντα χαρακτηριστικά». Συγκεκριμένα, η διαπίστωση αυτή δεν προκύπτει από κανένα από τα χαρακτηριστικά της Ausfallhaftung που περιγράφονται στην εν λόγω απόφαση.

37 Η GRAWE προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, ότι εφάρμοσε εσφαλμένα την προπαρατεθείσα απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής. Το Land Burgenland έθεσε σε εφαρμογή την Ausfallhaftung για τις υποχρεώσεις της BB στο πλαίσιο μιας οικονομικής δραστηριότητας. Η ευθύνη αυτή συνδέεται άρρηκτα με την απόφαση, που ελήφθη το 1928, περί ασκήσεως εμπορικών δραστηριοτήτων στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Πάντως, η Ausfallhaftung είχε ως λειτουργία να θέσει στη διάθεση της BB ίδιους πόρους, πράγμα που ισοδυναμεί οικονομικά με την ίδρυση τράπεζας υπό τη μορφή προσωπικής εταιρίας. Έτσι, η Ausfallhaftung αποτελεί υποχρέωση που ανέλαβε το Land Burgenland υπό την ιδιότητα του κυρίου της BB, οπότε έπρεπε να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εφαρμογής του κριτηρίου του ιδιώτη πωλητή.

38 Στο πλαίσιο του υπομνήματός της απαντήσεως, το οποίο περιορίζεται επίσης στις συνέπειες επί των υπό κρίση υποθέσεων της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά EDF, η GRAWE εκτιμά ότι, όπως προκύπτει από την εν λόγω απόφαση, ο τρόπος χορήγησης ενός πλεονεκτήματος, εν προκειμένω διά νόμου, δεν έχει σημασία όσον αφορά το ζήτημα εάν χορηγήθηκε από το κράτος με την ιδιότητα του φορέα δημόσιας εξουσίας ή με την ιδιότητα του μετόχου. Δεδομένου, όμως, ότι το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στον νόμιμο χαρακτήρα της Ausfallhaftung, εφάρμοσε εσφαλμένο κριτήριο. Περαιτέρω, ουδέποτε ετέθη ζήτημα εάν το Land Burgenland ανέλαβε την Ausfallhaftung με την ιδιότητα του μετόχου. Συναφώς, η GRAWE θεωρεί ότι τίποτα δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιδιώξει κοινωνικούς σκοπούς και ταυτόχρονα, όπως εν προκειμένω, σκοπούς αποδοτικότητας. Συγκεκριμένα, το Land Burgenland έλαβε μερίσματα που αντιστοιχούν σε αμοιβή για την Ausfallhaftung, η οποία θα αντικαθιστούσε τα ίδια κεφάλαια. Κατά την GRAWE, ακόμη και αν το πλεονέκτημα έχει τον χαρακτήρα ενίσχυσης, τούτο δεν εμποδίζει να χορηγηθεί αυτό από το Land Burgenland υπό την ιδιότητα του μετόχου.

39 Δεύτερον, στις διαφορές του πραγματικού πλαισίου μεταξύ των υπό κρίση υποθέσεων και της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, όπως επισημάνθηκαν από το Land Burgenland και από τη Δημοκρατία της Αυστρίας, η GRAWE προσθέτει ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε επίσης λάβει υπόψη το κόστος εξυγιάνσεως των εγκαταστάσεων και ότι τα μέτρα στην υπόθεση εκείνη είχαν τεθεί σε εφαρμογή κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ.

40 Τρίτον, η GRAWE προβάλλει ότι η απόφαση GRAWE παραβιάζει την αρχή της ασφάλειας του δικαίου καθώς και την απαίτηση συνοχής. Δεδομένου ότι με την απόφαση C(2003) 1329 τελικό διαπιστώθηκε η συμβατότητα της Ausfallhaftung με το δίκαιο της Ένωσης, όλοι οι οικονομικοί παράγοντες θα έπρεπε να μπορούν να βασιστούν στην απόφαση αυτή όσον αφορά τις οικονομικές συνέπειες που συνδέονται άρρηκτα με αυτήν. Μετά, όμως, την επίδικη απόφαση και την απόφαση GRAWE η εν λόγω απόφαση δεν μπορεί πλέον να θεωρείται ως ισχύουσα.

41 Τέταρτον, η GRAWE εκτιμά, για τους ίδιους λόγους με αυτούς που επικαλέστηκε το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας, ότι κατόπιν της προπαρατεθείσας αποφάσεως Κάτω Χώρες και ING Groep κατά Επιτροπής, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να δεχθεί ότι ήταν απαραίτητο να ληφθεί υπόψη η Ausfallhaftung κατά την εκτίμηση του κριτηρίου του ιδιώτη πωλητή.

42 Πέμπτον, η GRAWE υπογραμμίζει ότι ο αρνητικός αντίκτυπος της Ausfallhaftung στον ανταγωνισμό έχει διαφορετική σημασία αναλόγως του αν η εγγύηση αυτή ισχύει πράγματι ή αν πρόκειται μόνο για δυνητική ευθύνη του Land Burgenland έναντι της BB. Συγκεκριμένα, οι απλώς δυνητικές πληρωμές έχουν μικρότερη επίπτωση στον ανταγωνισμό από ό,τι οι πραγματικές καταβολές. Έτσι, οι ενέργειες του Land Burgenland για να αποφευχθεί η προσφυγή στην Ausfallhaftung είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην αγορά. Κατά συνέπεια, η θέση του Γενικού Δικαστηρίου θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

43 Η GRAWE προσθέτει ότι, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, πολλά κράτη μέλη έχουν εισφέρει κεφάλαια σε πιστωτικά ιδρύματα και ότι αυτά τα δημόσια κεφάλαια πρέπει να αντικατασταθούν το συντομότερο δυνατόν με ιδιωτικά κεφάλαια, έτσι ώστε να προστατευθεί ο ανταγωνισμός και να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες λειτουργίας της αγοράς. Εντούτοις, η επίδικη απόφαση και η απόφαση GRAWE έθεσαν σημαντικά εμπόδια στη διαδικασία αυτή.

44 Εν κατακλείδι της επιχειρηματολογίας της επί του θέματος αυτού, η GRAWE υπογραμμίζει το γεγονός ότι, λαμβάνοντας υπόψη την Ausfallhaftung, η βέλτιστη προσφορά ήταν αυτή της GRAWE.

45 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα του Land Burgenland, της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της GRAWE.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

46 Με το πρώτο τους επιχείρημα, το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE προβάλλουν, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν συνεκτίμησε, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της Ausfallhaftung, τον ρόλο του Land Burgenland ως κυρίου και μετόχου της BB και, κατά συνέπεια, το κριτήριο του ιδιώτη επενδυτή, όπως προκύπτει από τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Ισπανία κατά Επιτροπής και Γερμανία κατά Επιτροπής.

47 Συναφώς, πρώτον, επισημαίνεται ότι, στις σκέψεις 155 και 156 της αποφάσεως Burgenland καθώς και στις σκέψεις 128 και 129 της αποφάσεως GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς υπενθύμισε την εν λόγω έννοια, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική με το κριτήριο αυτό νομολογία του Δικαστηρίου.

48 Στη συνέχεια, στη σκέψη 157 της αποφάσεως Burgenland και στη σκέψη 130 της αποφάσεως GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε σύμφωνα με την εν λόγω νομολογία ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή, πρέπει να καθοριστεί αν τα επίμαχα μέτρα περιλαμβάνονται μεταξύ αυτών τα οποία θα μπορούσε να λάβει ένας ιδιώτης επιχειρηματίας, ο οποίος έχει προσδοκία πραγματοποιήσεως κερδών, κατά το μάλλον ή ήττον μακροπροθέσμως.

49 Τέλος, στη σκέψη 158 της αποφάσεως Burgenland και στη σκέψη 131 της αποφάσεως GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στο πλαίσιο της κυριαρχικής εκτιμήσεώς του των πραγματικών περιστατικών, ότι η Ausfallhaftung δεν χορηγήθηκε, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της, υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς.

50 Βάσει αυτών, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς κατέληξε, στις σκέψεις 158 και 159 της αποφάσεως Burgenland και στη σκέψη 131 της αποφάσεως GRAWE, ότι η Ausfallhaftung δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της συμπεριφοράς των αυστριακών αρχών υπό το πρίσμα του κριτηρίου του ιδιώτη πωλητή και ότι, επομένως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη την Ausfallhaftung στο πλαίσιο της αξιολόγησης των προσφορών που υπέβαλαν η κοινοπραξία και η GRAWE, αντιστοίχως.

51 Περαιτέρω, όσον αφορά τις συνέπειες της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά EDF, πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω απόφαση αφορούσε κυρίως τη δυνατότητα εφαρμογής, την οποία είχε απορρίψει η Επιτροπή με την επίμαχη απόφαση στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση

αυτή του Δικαστηρίου, του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως εκείνης και όχι την εφαρμογή in concreto του ίδιου αυτού κριτηρίου (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 75). Ωστόσο, στις υπό κρίση υποθέσεις, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή εφάρμοσε το κριτήριο του ιδιώτη πωλητή, αλλά αυτό που αμφισβητούν το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE είναι η επιβεβαίωση από το Γενικό Δικαστήριο του τρόπου με τον οποίο εφάρμοσε η Επιτροπή το κριτήριο αυτό.

52 Πάντως, όσον αφορά την εφαρμογή του κριτηρίου αυτού, η προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF επιβεβαίωσε τη νομολογία που διαμορφώθηκε, ειδικότερα, με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Ισπανία κατά Επιτροπής και Γερμανία κατά Επιτροπής, κατά την οποία, για να εκτιμηθεί αν ιδιώτης επενδυτής ευρισκόμενος σε κατάσταση όσο το δυνατόν παραπλήσια εκείνης του Δημοσίου θα είχε λάβει το ίδιο μέτρο υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνο τα πλεονεκτήματα και οι υποχρεώσεις που συνδέονται με την ιδιότητα του Δημοσίου ως μετόχου, αποκλειομένων εκείνων που συνδέονται με την ιδιότητά του ως φορέα δημόσιας εξουσίας (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 79).

53 Με την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, το Δικαστήριο διευκρίνισε εξάλλου ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτής, ο τρόπος με τον οποίο τίθεται σε εφαρμογή ένα πλεονέκτημα και η φύση των μέσων της κρατικής παρέμβασης δεν ασκούν επιρροή όταν το οικείο κράτος μέλος χορήγησε το εν λόγω πλεονέκτημα με την ιδιότητα του μετόχου της συγκεκριμένης επιχειρήσεως (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψεις 91 και 92).

54 Όσον αφορά την εξέταση στην οποία προέβη συναφώς το Γενικό Δικαστήριο, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις Burgenland και GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο δεν στήριξε την απόρριψη των λόγων του Land Burgenland, της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της GRAWE στη διά νόμου ίδρυση της Ausfallhaftung, αντίθετα προς όσα αυτοί διατείνονται. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αν η Ausfallhaftung έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή του κριτηρίου του ιδιώτη πωλητή και διαπίστωσε ότι ένας ιδιώτης πωλητής δεν θα είχε παράσχει μια τέτοια εγγύηση.

55 Πάντως, το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση τη διαπίστωση αυτή, αλλά υποστηρίζουν και οι ίδιοι ότι η Ausfallhaftung συνιστά κρατική ενίσχυση, όπως εξάλλου το είχε διαπιστώσει και η Επιτροπή με την απόφαση C(2003) 1329 τελικό.

56 Υπό τις συνθήκες αυτές, και εφόσον, με τη χορήγηση ενισχύσεως, το κράτος μέλος επιδιώκει, εξ ορισμού, σκοπούς διαφορετικούς από την απόδοση των κεφαλαίων που χορηγήθηκαν σε επιχείρηση που του ανήκει, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα κεφάλαια αυτά χορηγήθηκαν, κατ' αρχήν, από το κράτος ως φορέα δημόσιας εξουσίας.

57 Στο μέτρο που το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE προβάλλουν ότι, με την Ausfallhaftung, το Land Burgenland επιδίωκε εν πάση περιπτώσει στόχους αποδοτικότητας ή, τουλάχιστον, επιδίωκε και τέτοιους στόχους, πρέπει να υπομνησθεί ότι, εάν κράτος μέλος επικαλείται κριτήριο, όπως αυτό του ιδιώτη πωλητή, εν αμφιβολία, σε αυτό απόκειται να αποδείξει πλήρως και επί τη βάσει αντικειμενικών και επαληθεύσιμων στοιχείων ότι το μέτρο που έλαβε συναρτάται με την ιδιότητά του ως μετόχου (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 82).

58 Από τα στοιχεία αυτά πρέπει να προκύπτει σαφώς ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος είχε λάβει, πριν ή συγχρόνως με τη χορήγηση του οικονομικού πλεονεκτήματος, την απόφαση να προβεί, με το μέτρο που πράγματι έλαβε, σε επένδυση στην ελεγχόμενη από αυτό δημόσια επιχείρηση (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 83).

59 Συναφώς, μπορεί να απαιτηθούν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η απόφαση αυτή στηρίχθηκε σε οικονομικές εκτιμήσεις παρόμοιες με εκείνες στις οποίες, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως, θα είχε προβεί ορθολογικός ιδιώτης πωλητής ευρισκόμενος σε κατάσταση όσο το

δυνατόν παραπλήσια με εκείνη του εν λόγω κράτους μέλους, πριν προχωρήσει στην εν λόγω επένδυση, προκειμένου να προσδιορίσει τη μελλοντική κερδοφορία της (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 84).

60 Εάν το συγκεκριμένο κράτος μέλος υποβάλει στην Επιτροπή στοιχεία τέτοιας φύσεως, τότε μόνον απόκειται σε αυτήν να προβεί σε συνολική εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη, πέρα από τα στοιχεία που παρέσχε το συγκεκριμένο κράτος μέλος, κάθε άλλο σχετικό εν προκειμένω στοιχείο, το οποίο της παρέχει τη δυνατότητα να προσδιορίσει αν το επίμαχο μέτρο συναρτάται με την ιδιότητα του εν λόγω κράτους μέλους ως μετόχου ή ως φορέα δημόσιας εξουσίας (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά EDF, σκέψη 86).

61 Ωστόσο, κατά τη διοικητική διαδικασία και ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE δεν προέβαλαν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η θέσπιση ή η διατήρηση της Ausfallhaftung στηρίχθηκε σε οικονομικές εκτιμήσεις στις οποίες προέβη το Land Burgenland για να προσδιορίσει την κερδοφορία του. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν είχε υποχρέωση να προβεί σε μία τέτοια συνολική εκτίμηση όσον αφορά την Ausfallhaftung και οι αποφάσεις Burgenland και GRAWE δεν ενέχουν σφάλματα συναφώς.

62 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη τις προπαρατεθείσες αποφάσεις BP Chemicals κατά Επιτροπής και Κάτω Χώρες και ING Groep κατά Επιτροπής, στις οποίες αναφέρονται το Land Burgenand, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, δεδομένου ότι οι πραγματικές και νομικές περιστάσεις των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι εν λόγω αποφάσεις διαφέρουν ουσιωδώς από εκείνες των υπό κρίση υποθέσεων, οι αποφάσεις αυτές δεν ασκούν επιρροή εν προκειμένω.

63 Τέλος, αρκεί η παρατήρηση ότι η σκέψη 158 της αποφάσεως Burgenland πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα, ιδίως, των σκέψεων 2, 3 και 149 της ίδιας αποφάσεως, οπότε έτσι παρέχεται η δυνατότητα να γίνει κατανοητό το περιεχόμενο της εν λόγω σκέψης 158.

64 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο, απορρίπτοντας τους λόγους του Land Burgenland, της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της GRAWE, δεν υπέπεσε στην πλάνη περί το δίκαιο που του προσάπτεται ούτε διέρρηξε την ενότητα και τη συνοχή του δικαίου της Ένωσης και επίσης δεν παραβίασε την αρχή της ασφαλείας δικαίου και δεν παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει.

65 Επομένως, ο δεύτερος λόγος της αναιρέσεως του Land Burgenland και ο πρώτος λόγος των αναιρέσεων της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της GRAWE πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί των λόγων αναιρέσεως που αφορούν τον αντίκτυπο της προβλέψιμης εκβάσεως και διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον της FMA επί της αξιολογήσεως των προσφορών της κοινοπραξίας και της GRAWE

Επιχειρήματα των διαδίκων

66 Το Land Burgenland, με τον τέταρτο λόγο της αναιρέσεώς του, και η Δημοκρατία της Αυστρίας, με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεώς της, προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ διαπιστώνοντας, στις σκέψεις 106 έως 140 της αποφάσεως Burgenland, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη συμπεραίνοντας ότι η αβέβαιη έκβαση και η πιθανώς μεγαλύτερη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της FMA σε περίπτωση πώλησης της BB στην κοινοπραξία δεν δικαιολογούσαν την πώλησή της στην GRAWE.

67 Πρώτον, κακώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 119 και 120 της αποφάσεως Burgenland, ότι τα στοιχεία που επικαλούνται το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας για να αποδείξουν ότι η εξαγορά της BB από την κοινοπραξία δεν έπρεπε πιθανώς να επιτραπεί δεν ασκούν επιρροή στο

πλαίσιο αξιολογήσεως των πιθανοτήτων επιτυχούς εκβάσεως της διαδικασίας εγκρίσεως, διότι δεν αναφέρθηκε εάν ή σε ποιο βαθμό τα στοιχεία αυτά ελήφθησαν υπόψη από τη FMA. Τόσο η Επιτροπή όσο και το Γενικό Δικαστήριο γνώριζαν με λεπτομέρειες τα κριτήρια εγκρίσεως της FMA και το Land Burgenland καθώς και η Δημοκρατία της Αυστρίας διευκρίνισαν λεπτομερώς τα σημεία από τα οποία μπορούσαν να προκύψουν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά το ενδεχόμενο να υπόκειται η πώληση αυτή σε έγκριση από τη FMA. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε τα επιχειρήματά τους κατά τρόπο προδήλως εσφαλμένο και χωρίς να παραθέσει αιτιολογία προς στήριξη της εκτιμήσεώς του.

68 Το Γενικό Δικαστήριο, αποφαινόμενο στη σκέψη 121 της αποφάσεως Burgenland ότι ορισμένα από τα στοιχεία που αναφέρονται στη σκέψη 119 της εν λόγω αποφάσεως συνιστούν απλώς «ανησυχίες ως προς το επιχειρηματικό μέλλον της BB» οι οποίες δεν είναι καθοριστικές για έναν ιδιώτη πωλητή, υπέπεσε σε πλάνη διότι τα στοιχεία αυτά θα λαμβάνονταν υπόψη από τη FMA κατά τη διαδικασία εγκρίσεως και, συνεπώς, και από τον ιδιώτη πωλητή. Πάντως, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου προβλέψεως το οποίο ρητώς αναγνώρισε το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 136 της αποφάσεως Burgenland, στο Land Burgenland, αυτό μπορούσε να εκτιμήσει ότι η FMA πιθανώς θα απαγόρευε την πώληση στην κοινοπραξία. Η πιθανότητα του 50 % αποτελούσε, συναφώς, μόνον την απλοποιημένη έκφραση του συμπεράσματος που προέκυψε από τις άτυπες επαφές με τη FMA ότι η πώληση προς την GRAWE θα εγκρινόταν, ενώ, σε περίπτωση πώλησης προς την κοινοπραξία, η έκβαση της διαδικασίας ήταν «ανοιχτή σε όλα τα ενδεχόμενα».

69 Δεύτερον, το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζουν ότι, έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 132 της αποφάσεως Burgenland, όσον αφορά την επείγουσα ανάγκη της πώλησης της BB, δεν ασκούν πλέον επιρροή. Επικουρικώς, προβάλλουν ότι οι εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου βασίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, διότι, μετά από δύο ανεπιτυχείς, χρονοβόρες και δαπανηρές προσπάθειες ιδιωτικοποίησης της BB και λαμβανομένης υπόψη τόσο της λήξεως της προσφοράς της GRAWE κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εγκρίσεως από τη FMA όσο και της ενδεχόμενης απαγορεύσεως της πωλήσεως της BB στην κοινοπραξία, ο ιδιώτης πωλητής δεν θα αναλάμβανε τον κίνδυνο της αποτυχίας μιας τρίτης προσπάθειας ιδιωτικοποίησης και δεν θα πωλούσε επομένως τη BB στην κοινοπραξία. Περαιτέρω, αντίθετα προς όσα διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στην εν λόγω σκέψη 132, το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας προσκόμισαν αποδείξεις ικανές να αποδείξουν ότι, λόγω της παρατάσεως της διαδικασίας ενώπιον της FMA, θα κινδύνευε η ιδιωτικοποίηση της BB. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ελλιπώς τα πραγματικά περιστατικά και παρέλειψε να αιτιολογήσει ορθώς την απόφαση Burgenland.

70 Τρίτον, το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας θεωρούν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς περιορίστηκε στην εξέταση του προσδιορισμού της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να προβεί σε εμπεριστατωμένο δικαστικό έλεγχο.

71 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα του Land Burgenland και της Δημοκρατίας της Αυστρίας. Ειδικότερα, επισημαίνει εξαρχής ότι οι αναιρεσείοντες δεν προσάπτουν, με τους λόγους αναιρέσεως, στο Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και εκτιμά ότι, ως εκ τούτου, οι λόγοι που προβάλλουν είναι αλυσιτελείς.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

72 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ζήτημα του κατά πόσον τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία αποδεικνύουν ή όχι, υπό το πρίσμα της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, πιθανότητα απαγόρευσης από τη FMA της πώλησης της BB στην κοινοπραξία

εμπίπτει στην κυριαρχική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο. Το ίδιο ισχύει και για τα αποτελέσματα της διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον της FMA επί των προοπτικών ιδιωτικοποίησης της BB.

73 Επομένως, δεδομένου ότι δεν προβλήθηκε συναφώς καμία παραμόρφωση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, οι λόγοι αυτοί του Land Burgenland και της Δημοκρατίας της Αυστρίας είναι απαράδεκτοι (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 85, και της 29ης Μαρτίου 2011, C-352/09 P, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. I-2359, σκέψη 180).

74 Δεύτερον, στον βαθμό που το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλουν ότι, λαμβανομένων υπόψη των αποδεικτικών στοιχείων που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, αβασίμως αυτό έκρινε, στις σκέψεις 120 και 121 της αποφάσεως Burgenland, ότι δεν είναι κρίσιμες οι ενδείξεις που αναφέρονται στη σκέψη 119, από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει βεβαίως ότι, αντίθετα προς όσα διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 120 και 121 της αποφάσεως Burgenland, η FMA έλαβε υπόψη το επιχειρηματικό σχέδιο της κοινοπραξίας. Ωστόσο, δεν προκύπτει ότι ελήφθησαν υπόψη από τη FMA οι λοιπές ενδείξεις που αναφέρονται στη σκέψη 119 της αποφάσεως Burgenland πέραν αυτών που αφορούν το επιχειρηματικό σχέδιο.

75 Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι από τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία δεν προκύπτουν τα κριτήρια στάθμισης των διαφόρων ενδείξεων που έλαβε υπόψη η FMA, οπότε από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσον το εν λόγω επιχειρηματικό σχέδιο ήταν καθοριστικό στο πλαίσιο της εκτιμήσεως που πραγματοποίησε η FMA.

76 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η φερόμενη παραμόρφωση, στις σκέψεις 120 και 121 της αποφάσεως Burgenland, των αποδεικτικών στοιχείων δεν αποδείχθηκε, εφόσον δεν προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-47/10 P, Αυστρία κατά Scheucher-Fleisch κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-10707, σκέψη 59 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

77 Τρίτον, η εκ μέρους της Επιτροπής εξέταση του ζητήματος αν συγκεκριμένα μέτρα μπορούν να χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις λόγω του γεγονότος ότι οι δημόσιες αρχές δεν ενήργησαν όπως ένας ιδιώτης πωλητής, απαιτεί σύνθετη οικονομική εκτίμηση (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2007, Ισπανία κατά Lenzing, C-525/04 P, Συλλογή 2007, σ. I-9947, σκέψη 59, και της 24ης Ιανουαρίου 2013, Frucona Košice κατά Επιτροπής, C-73/11 P, σκέψη 74).

78 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο του ελέγχου που ασκούν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης στις σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, δεν απόκειται στον δικαστή της Ένωσης να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, C-290/07 P, Επιτροπή κατά Scott, Συλλογή 2010, σ. I-7763, σκέψεις 64 και 66, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση Frucona Košice κατά Επιτροπής, σκέψη 75).

79 Ωστόσο, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει, μεταξύ άλλων, να ελέγχει όχι μόνον την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση σύνθετης καταστάσεως και αν είναι ικανά να θεμελιώσουν τα εξ αυτών αρυόμενα συμπεράσματα (αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39· Επιτροπή κατά Scott, προπαρατεθείσα, σκέψη 65, και Frucona Košice κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 76).

80 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή προέβη, κατά τα υπομνησθέντα στη σκέψη 77 της παρούσας αποφάσεως, σε σύνθετη οικονομική εκτίμηση, η εξέταση στην οποία όφειλε να προβεί το Γενικό Δικαστήριο περιοριζόταν στα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη. Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εξέταση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 109 επ. της αποφάσεως Burgenland είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του δικαστικού ελέγχου που έπρεπε να πραγματοποιήσει, αντίθετα προς όσα ισχυρίζονται το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας.

81 Τέταρτον, όσον αφορά τη φερόμενη παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογίας την οποία προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο το Land Burgenland και η Δημοκρατία της Αυστρίας, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα καθώς και από την απλή ανάγνωση της σκέψης 132 της αποφάσεως Burgenland, ο συλλογισμός του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 120, 121 και 132 της εν λόγω αποφάσεως, παρέχει στους μεν αναιρεσείοντες τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματά τους, στο δε Δικαστήριο επαρκή στοιχεία για να ασκήσει τον έλεγχό του στο πλαίσιο της αναιρέσεως, οπότε δεν αντιβαίνει στις απαιτήσεις της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου στον τομέα αυτό (βλ., συναφώς, μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, C-320/09 P, A2A κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 97).

82 Κατά συνέπεια ο τέταρτος λόγος της αναιρέσεως του Land Burgenland και ο δεύτερος λόγος της αναιρέσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας πρέπει να απορριφθούν ως εν μέρει απαράδεκτοι και εν μέρει αβάσιμοι.

Επί των λόγων αναιρέσεως σχετικά με την αποφασιστική ή μη σημασία της προσφοράς της κοινοπραξίας για την εκτίμηση της αγοραίας τιμής της BB

Επιχειρήματα των διαδίκων

83 Το Land Burgenland, με τον τρίτο λόγο της αναιρέσεώς του, ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ κρίνοντας, στις σκέψεις 69 έως 73 και 87 έως 91 της αποφάσεως Burgenland, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη στηριζόμενη στην προσφορά της κοινοπραξίας για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας της BB, χωρίς να λάβει υπόψη τις ανεξάρτητες πραγματογνωμοσύνες που είχε στη διάθεσή της και χωρίς να διατάξει την κατάρτιση άλλης πραγματογνωμοσύνης.

84 Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθορίζοντας την αγοραία τιμή της BB βάσει μόνον της προσφοράς της κοινοπραξίας. Συγκεκριμένα, κατά το Land Burgenland, από τη νομολογία προκύπτει ότι υφίστανται και άλλες μέθοδοι για την εξεύρεση της πραγματικής τιμής του προς πώληση αντικειμένου. Δεδομένου ότι οι υποβληθείσες προσφορές δεν αποτελούν, σε όλες τις περιπτώσεις, τον καλύτερο τρόπο για την κατά προσέγγιση εκτίμηση της τιμής αυτής, το Γενικό Δικαστήριο έπρεπε να εξετάσει κατά πόσον αυτό ίσχυε για την εν λόγω προσφορά. Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη σε μια τέτοια επαλήθευση με την απόφαση Burgenland, αλλά περιορίστηκε στο να παραθέσει την επίδικη απόφαση.

85 Δεύτερον, το Land Burgenland εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την επίδικη απόφαση, η οποία διαπίστωνε ότι η διαδικασία του διαγωνισμού ήταν πλημμελής λόγω της υπάρξεως της παράνομης προϋπόθεσης η οποία αποσκοπούσε στην αποφυγή της προσφυγής στην Ausfallhaftung, και υπέπεσε σε αντίφαση κρίνοντας ότι η διαδικασία του διαγωνισμού ήταν πλημμελής, λόγω αυτής της παράνομης προϋπόθεσης, και συγχρόνως ότι η διαδικασία ήταν άνευ προϋποθέσεων. Όμως, η πλημμέλεια της εν λόγω διαδικασίας κατέστησε πλημμελή και την προσφορά της κοινοπραξίας.

86 Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε εσφαλμένα τα επιχειρήματα του Land Burgenland και παρέλειψε να εξετάσει τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώνοντας, στη σκέψη 90 της αποφάσεως Burgenland, ότι η πλημμέλεια του διαγωνισμού δεν επηρέασε το ύψος των προσφορών. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο περιορίστηκε στο να αναφερθεί στην επίδικη απόφαση χωρίς να έχει πραγματοποιήσει δικό του έλεγχο, ειδικότερα χωρίς να έχει εξακριβώσει αν η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων. Ωστόσο, και η Επιτροπή είχε περιοριστεί στο να διαπιστώσει ότι οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν είχαν προκαλέσει στρέβλωση των προσφορών προς τα κάτω, αλλά παρέλειψε να εξετάσει αν είχαν προκαλέσει και στρέβλωση προς τα άνω. Το Land Burgenland είχε υπογραμμίσει πρωτοδίκως ότι η προσφορά της κοινοπραξίας ήταν μέχρι και 200 % υψηλότερη της αξίας της BB και επομένως παράλογα υψηλή.

87 Τέταρτον, εάν η σκέψη 89 της αποφάσεως Burgenland έχει την έννοια ότι η προσφορά της κοινοπραξίας έπρεπε να ληφθεί υπόψη παρά τον υπερβολικό χαρακτήρα της που δεν αντανακλά την αγοραία αξία της BB, τότε το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε αντιφατικές κρίσεις. Συγκεκριμένα, θα ήταν ανακόλουθο να ληφθούν υπόψη μόνον οι στρεβλώσεις προς τα κάτω και όχι και οι στρεβλώσεις προς τα άνω, ενώ όλες προκύπτουν από τις ίδιες περιστάσεις.

88 Πέμπτον, οι κρίσεις στη σκέψη 89 παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης της δημόσιας και της ιδιωτικής ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται με το άρθρο 345 ΣΛΕΕ. Οι ελλείψεις που διαπίστωσε η Επιτροπή βασίστηκαν στην προϋπόθεση της αναγκαιότητας αποφυγής της προσφυγής στην Ausfallhaftung. Όμως, εάν το Land Burgenland δεν μπορούσε να λάβει υπόψη, κατά την Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο, τους κινδύνους από την Ausfallhaftung, τότε έπρεπε κατ' ανάγκη να μη λάβει υπόψη την εξαιτίας των κινδύνων αυτών αύξηση της προσφοράς της κοινοπραξίας, λόγω της οποίας η προσφορά κατέστη υπερβολική. Αποκλείοντας το στοιχείο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο επιφύλαξε δυσμενή μεταχείριση στο Land Burgenland σε σχέση με τους ιδιώτες πωλητές.

89 Η GRAWE, με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεώς της, εκτιμά επίσης ότι τα αποτελέσματα του διαγωνισμού συνιστούν έγκυρη ένδειξη για την αγοραία τιμή μόνον όταν ο διαγωνισμός είναι ανοικτός, διαφανής και άνευ προϋποθέσεων. Εντούτοις, κατά την Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο, η βασική αυτή απαίτηση δεν συνέτρεχε κατά την ιδιωτικοποίηση της BB, λόγω της προϋπόθεσης της σχετικής με την ανάγκη να αποφευχθεί η προσφυγή στην Ausfallhaftung. Περαιτέρω, η εν λόγω προϋπόθεση προκάλεσε στρέβλωση της προσφοράς της κοινοπραξίας προς τα άνω, όπως εξέθεσε η GRAWE ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε την αύξηση αυτή, αλλά περιορίστηκε στο να παραθέσει την άποψη της Επιτροπής, χωρίς να ελέγξει την ακρίβεια της αναλύσεώς της, η δε Επιτροπή παρέλειψε επίσης να ελέγξει αν υπήρξε στρέβλωση της προσφοράς της κοινοπραξίας προς τα άνω.

90 Η GRAWE υπογραμμίζει ότι, αντίθετα προς όσα ισχυρίστηκε η Επιτροπή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, μία στρέβλωση της αγοραίας τιμής της BB προς τα άνω είναι κρίσιμη, διότι, κατά την εφαρμογή του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή, η αγοραία τιμή αντιστοιχεί στην υψηλότερη τιμή την οποία θα ήταν διατεθειμένος να καταβάλει για την επιχείρηση αυτή ένας ιδιώτης επενδυτής που ενεργεί υπό συνήθεις συνθήκες ανταγωνισμού. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να αποφανθεί, στο πλαίσιο της υποχρεώσεώς του να εξετάσει διεξοδικά και αμερόληπτα την υπόθεση, ότι η Επιτροπή όφειλε να προσφύγει σε άλλες μεθόδους καθορισμού της αγοραίας τιμής.

91 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα του Land Burgenland και της GRAWE.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

92 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι αγοραία τιμή είναι η υψηλότερη τιμή την οποία θα ήταν διατεθειμένος να καταβάλει ένας ιδιώτης επενδυτής που ενεργεί υπό συνήθεις συνθήκες ανταγωνισμού για μία επιχείρηση στην κατάσταση που βρίσκεται (βλ. αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-390/98, Banks, Συλλογή 2001, σ. I-6117, σκέψη 77, και της 29ης Απριλίου 2004, C-277/00, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-3925, σκέψη 80).

93 Για τον σκοπό της εξακρίβωσης της αγοραίας τιμής, οι εθνικές αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη τους, μεταξύ άλλων, την επιλεγείσα για τη μεταβίβαση τυπική διαδικασία, παραδείγματος χάριν μέσω δημόσιου πλειστηριασμού, η οποία θεωρείται ότι εγγυάται την πώληση υπό τους όρους της αγοράς, ή τυχόν πραγματογνωμοσύνη που πραγματοποιήθηκε επ' ευκαιρία της μεταβίβασης (βλ., συναφώς, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2008, C-214/07, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2008, σ. I-8357, σκέψεις 59 και 60).

94 Κατά συνέπεια ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 70 και 87 της αποφάσεως Burgenland, καθώς και στη σκέψη 77 της αποφάσεως GRAWE, ότι, όταν μια δημόσια αρχή προβαίνει σε πώληση επιχείρησης η οποία της ανήκει μέσω διαδικασίας ανοικτού διαγωνισμού διαφανούς και άνευ προϋποθέσεων, μπορεί να τεκμαίρεται ότι η αγοραία τιμή αντιστοιχεί στην υψηλότερη προσφορά, πρέπει όμως να αποδειχθεί, πρώτον, ότι η προσφορά αυτή είναι δεσμευτική και αξιόπιστη και, δεύτερον, ότι δεν δικαιολογείται η συνεκτίμηση άλλων οικονομικών παραγόντων εκτός από την τιμή.

95 Συγκεκριμένα, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να επιβληθεί στην Επιτροπή να προσφύγει για την εξακρίβωση της αγοραίας τιμής σε άλλα μέσα, όπως σε ανεξάρτητες πραγματογνωμοσύνες.

96 Ορθώς επίσης έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 90 της αποφάσεως Burgenland και στη σκέψη 81 της αποφάσεως GRAWE, ότι η υψηλότερη προσφορά στο πλαίσιο πλημμελούς λόγω μη νόμιμων προϋποθέσεων διαδικασίας διαγωνισμού μπορεί παρά ταύτα να αντιστοιχεί στην αγοραία τιμή όταν οι ελλείψεις στους όρους του διαγωνισμού δεν επηρέασαν το ύψος της προσφοράς αυτής προκαλώντας μείωσή της.

97 Εν προκειμένω, αφενός, η Επιτροπή εξέτασε, στο πλαίσιο της σύνθετης οικονομικής εκτιμήσεως για το κατά πόσον το Land Burgenland συμπεριφέρθηκε ως ιδιώτης πωλητής, εάν οι διαπιστωθείσες πλημμέλειες της διαδικασίας του διαγωνισμού είχαν επίπτωση στο αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής και επισήμανε, στηριζόμενη ιδίως στις παρατηρήσεις της κοινοπραξίας η οποία θεωρούσε τις επίμαχες παράνομες προϋποθέσεις ως μη εφαρμοστέες στο μέλλον, ότι οι πλημμέλειες αυτές δεν είχαν ως συνέπεια μείωση του ποσού της υψηλότερης προσφοράς.

98 Αφετέρου, δεδομένου ότι το Land Burgenland και η GRAWE δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου να αποδείξουν ότι η εν λόγω εκτίμηση της Επιτροπής ήταν εσφαλμένη, δεν μπορεί να προσαφθεί σε αυτό ότι επικύρωσε τη διαπίστωση στην οποία είχε καταλήξει η Επιτροπή χωρίς να προβεί σε δικό του έλεγχο.

99 Όσον αφορά τα επιχειρήματα του Land Burgenland και της GRAWE ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει στρέβλωση προς τα άνω του ποσού της υψηλότερης προσφοράς και ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του κρίνοντας επί του ακυρωτικού αιτήματος την παράλειψη αυτή, αρκεί η παρατήρηση ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε, στη σκέψη 89 της αποφάσεως Burgenland, ότι ο ιδιώτης πωλητής υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς θα επιλέξει, κατ' αρχήν, την υψηλότερη τιμή εξαγοράς, όταν αυτή είναι δεσμευτική και αξιόπιστη, ανεξαρτήτως των λόγων για τους οποίους ο δυνητικός αγοραστής υπέβαλε την εν λόγω προσφορά, και ότι, κατά συνέπεια, το επιχείρημα ότι το ποσό της υποβληθείσας από την κοινοπραξία προσφοράς ήταν υπερβολικό έπρεπε να απορριφθεί.

100 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος της αναιρέσεως του Land Burgenland και ο δεύτερος λόγος της αναιρέσεως της GRAWE πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί των λόγων αναιρέσεως που αφορούν τις εκδόσεις προνομιακών ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ

Επιχειρήματα των διαδίκων

101 Το Land Burgenland προβάλλει, με τον πρώτο λόγο της αναιρέσεώς του, ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε το δικαίωμά του ακροάσεως διότι παρέλειψε να εκτιμήσει το επιχείρημά του ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη, στην αιτιολογική σκέψη 171 της επίδικης αποφάσεως, όχι μόνο τα πλεονεκτήματα της εκδόσεως «επιπλέον» ομολόγων ύψους 380 εκατομμυρίων ευρώ, αλλά και τα πλεονεκτήματα της εκδόσεως ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι επέστησε την προσοχή του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά το επιχείρημα αυτό με τις παρατηρήσεις του επί της εκθέσεως ακροατηρίου, δεδομένου ότι το εν λόγω επιχείρημα δεν περιλαμβανόταν στην έκθεση.

102 Πάντως, εφόσον η συνεκτίμηση των πλεονεκτημάτων που συνδέονται με την έκδοση ομολόγων αξίας 320 εκατομμυρίων ευρώ για την κοινοπραξία και την GRAWE, αντιστοίχως, θα εξαφάνιζε κάθε στοιχείο ενίσχυσης στην πώληση της BB προς την GRAWE, η εκτίμηση της επιχειρηματολογίας αυτής έπρεπε να καταλήξει στην ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, αναλόγως της διαφοράς τους στην αξιολόγηση και, συνεπώς, αναλόγως των κατηγοριών τους κινδύνου, η κοινοπραξία θα αποκτούσε, λόγω της εκδόσεως ομολόγων, ένα πλεονέκτημα αναχρηματοδότησης τουλάχιστον 43,5 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το πλεονέκτημα αυτό θα ήταν μόνο 3,52 έως 8,32 εκατομμύρια ευρώ για την GRAWE.

103 Το Land Burgenland διευκρινίζει ότι οι σκέψεις 171 και 172 της αποφάσεως Burgenland δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνουν εκτίμηση των εν λόγω επιχειρημάτων, δεδομένου ότι δεν τα λαμβάνουν υπόψη και ότι, επιπλέον, η εν λόγω σκέψη 171 πάσχει από έλλειψη αιτιολογίας.

104 Το Land Burgenland προσθέτει ότι η εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 168 έως 172 της αποφάσεως Burgenland, των λοιπών επιχειρημάτων της σχετικά με τον όγδοο λόγο της προσφυγής στηρίχθηκε σε ανεπαρκή αιτιολογία και νομική εκτίμηση, σε μη συνεκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε, σε αντίφαση με τις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στη σκέψη 148 της επίδικης απόφασης και σε παράλειψη εξακρίβωσης του κατά πόσον η επιχειρηματολογία αυτή βασιζόταν σε συνεκτίμηση του συνόλου των οικείων αποδεικτικών στοιχείων.

105 Η GRAWE, με τον τρίτο λόγο της αναιρέσεώς της, ισχυρίζεται ότι είχε προβάλει πρωτοδίκως ότι, λόγω της διαφοράς στην αξιολόγησή τους και λόγω επομένως της διαφοράς τους στις κατηγορίες κινδύνου που υπάγονταν η ίδια και η κοινοπραξία, η τελευταία είχε αποκτήσει, λόγω της εκδόσεως ομολόγων αξίας 320 εκατομμυρίων ευρώ, ένα πλεονέκτημα αναχρηματοδότησης 42,5 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το πλεονέκτημα που άντλησε η GRAWE από την έκδοση του συνόλου των ομολόγων ύψους 700 εκατομμυρίων ευρώ ήταν μόνο 1,6 εκατομμύρια ευρώ, οπότε η τιμή εξαγοράς που πρόσφεραν οι δύο ανταγωνιστές έπρεπε να προσαρμοστεί κατά 40,8 εκατομμύρια ευρώ υπέρ της GRAWE. Εντούτοις, με την απόφαση GRAWE, το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε να εκτιμήσει το επιχείρημα αυτό.

106 Κατά την GRAWE, η παράλειψη αυτή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι η έκδοση ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ ήταν γνωστή στην κοινοπραξία και στην GRAWE, οπότε μπορούσαν να τη λάβουν υπόψη στην προσφορά τους. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η Επιτροπή και το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησαν ότι τα πλεονεκτήματα από την Ausfallhaftung δεν μπορούσαν να αξιολογηθούν στο πλαίσιο του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή, τα πλεονεκτήματα αυτά θα έπρεπε επομένως να αξιολογηθούν χωριστά προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή του συλλογισμού.

107 Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επιχειρήματα του Land Burgenland και της GRAWE είναι απαράδεκτα διότι ούτε στο δικόγραφο της προσφυγής που κατέθεσε το Land Burgenland ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ούτε και σ' αυτό της GRAWE υπήρχε λόγος ακυρώσεως που να αφορά την εκτίμηση των προνομιακών ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ. Έτσι, με τις παρατηρήσεις επί της εκθέσεως ακροατηρίου εισάγεται νέος λόγος ο οποίος είναι απαράδεκτος.

108 Επικουρικώς, το όργανο αυτό προβάλλει ότι τα εν λόγω επιχειρήματα είναι αβάσιμα.

109 Εν πάση περιπτώσει, η εκτίμηση από το Γενικό Δικαστήριο των επιχειρημάτων του Land Burgenland και της GRAWE δεν θα μπορούσε να καταλήξει σε μεταβολή του διατακτικού των αποφάσεων Burgenland και GRAWE. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η κοινοπραξία και η GRAWE γνώριζαν την έκδοση ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ, θα μπορούσαν να τη λάβουν υπόψη στην προσφορά τους.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

110 Πρώτον, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Burgenland, μολονότι το επιχείρημα του Land Burgenland όσον αφορά την έκδοση ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ δεν περιλαμβάνεται στο δικόγραφο της προσφυγής ως αυτοτελές σκέλος του όγδοου λόγου ακυρώσεως της προσφυγής που άσκησε το Land, παρά ταύτα υπάρχει στον λόγο αυτό. Πάντως, κατόπιν των διευκρινίσεων που παρέσχε το Land Burgenland επί της εκθέσεως ακροατηρίου, η ύπαρξη και το περιεχόμενο του επιχειρήματος αυτού, που περιλαμβανόταν στο δικόγραφο της προσφυγής, ήταν πέραν πάσης αμφιβολίας. Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, οι εν λόγω διευκρινίσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως νέος ισχυρισμός, που είναι απαράδεκτος.

111 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση GRAWE, το εν λόγω επιχείρημα περιλαμβανόταν με αρκούντως σαφή τρόπο στην προσφυγή της GRAWE.

112 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εξετάσει το επιχείρημα αυτό τόσο με την απόφαση Burgenland όσο και με την απόφαση GRAWE. Εντούτοις, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, από τις αποφάσεις Burgenland και GRAWE δεν προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε μια τέτοια εκτίμηση.

113 Εν προκειμένω, πρέπει συνεπώς να εξεταστούν τα επιχειρήματα αυτά τα οποία επαναλαμβάνονται, κατ' ουσίαν, από το Land Burgenland και την GRAWE στον πρώτο και στον τρίτο λόγο των αναιρέσεών τους, αντιστοίχως.

114 Συναφώς, αρκεί η υπόμνηση ότι στη σκέψη 99 της παρούσας αποφάσεως, διαπιστώθηκε ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι ο ιδιώτης πωλητής υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς θα επιλέξει, κατ' αρχήν, την υψηλότερη τιμή εξαγοράς, όταν αυτή είναι δεσμευτική και αξιόπιστη, ανεξαρτήτως των λόγων για τους οποίους ο δυνητικός αγοραστής υπέβαλε την εν λόγω προσφορά. Πράγματι, στην περίπτωση του ιδιώτη πωλητή, οι λόγοι που οδηγούν τον συγκεκριμένο υποψήφιο να υποβάλει προσφορά ορισμένου ποσού δεν είναι καθοριστικοί.

115 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι τόσο η κοινοπραξία όσο και η GRAWE γνώριζαν για την έκδοση ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ και ότι, επομένως, το είχαν λάβει υπόψη τους στις προσφορές τους. Όμως, εφόσον, λαμβανομένων υπόψη όσων υπομνήσθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, δεν μπορούν να εξεταστούν οι λόγοι που οδήγησαν τον δυνητικό αγοραστή να προτείνει την υψηλότερη προσφορά, έπεται ότι, εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα σχετικά με την εν λόγω έκδοση τίτλων δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

116 Ειδικότερα, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, δεδομένου ότι κάθε στοιχείο των όρων ιδιωτικοποίησης μιας δημόσιας επιχείρησης ενδέχεται να παρουσιάζει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για καθέναν από τους διαγωνιζόμενους, η ανάλυση στην οποία αναφέρονται το Land Burgenland και η GRAWE δεν μπορεί, εν προκειμένω, να περιοριστεί μόνο στα αποτελέσματα της έκδοσης ομολόγων ύψους 320 εκατομμυρίων ευρώ, αλλά θα έπρεπε επίσης να αφορά, παραδείγματος χάριν, τα φορολογικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν να αντλήσουν ορισμένοι διαγωνιζόμενοι από τη φορολογική μεταφορά των ζημιών της BB. Όμως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να προβεί σε μια τέτοια λεπτομερή ανάλυση διαφοροποιημένη για κάθε διαγωνιζόμενο.

117 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, όταν εταιρία εξαγοράζεται στην υψηλότερη τιμή που ένας ιδιώτης επενδυτής ενεργών υπό τις συνήθεις συνθήκες ανταγωνισμού θα ήταν διατεθειμένος να καταβάλει για την εταιρία αυτή στην κατάσταση που βρισκόταν, τότε η εν λόγω εταιρία εκτιμήθηκε από κάθε άποψη στην τιμή της αγοράς και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο αγοραστής ευνοήθηκε σε σχέση με άλλους επιχειρηματίες της αγοράς (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Banks, σκέψη 77, και της 29ης Απριλίου 2004, Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 80).

118 Δεύτερον, όσον αφορά τους λόγους του Land Burgenland που αφορούν την εκτίμηση από το Γενικό Δικαστήριο του επιχειρήματός του για την έκδοση ομολόγων ύψους 380 εκατομμυρίων ευρώ, αφενός, όπως προκύπτει από τη σκέψη 165 της αποφάσεως Burgenland, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη όλα τα επιχειρήματα του Land Burgenland συναφώς και αναφέρθηκε, ειδικότερα, στα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε το Land Burgenland στο πλαίσιο της αιτήσεως του αναιρέσεως.

119 Αφετέρου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 170 της αποφάσεως Burgenland, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα αυτό εκτιμώντας ότι, παρά τα εν λόγω στοιχεία, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα, να βασίσει το συμπέρασμά της στα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στην επίδικη απόφαση.

120 Επομένως, επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι η εν λόγω αιτιολογία παρέχει στο μεν Land Burgenland τη δυνατότητα να λάβει γνώση των λόγων για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα αυτό, στο δε Δικαστήριο επαρκή στοιχεία για να ασκήσει τον έλεγχό του. Ακολούθως, η εν λόγω αιτιολογία δεν περιλαμβάνει ανεπαρκή νομική εκτίμηση ούτε παραβλέπει τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε το Land Burgenland ούτε εξάλλου παραλείπει να ελέγξει αν η Επιτροπή είχε στηρίξει την επίδικη απόφαση σε συνεκτίμηση όλων των κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων. Τέλος, η ανάγνωση, ειδικότερα, της πρώτης περιόδου της εν λόγω σκέψεως 170 δεν καθιστά δυνατό να διαπιστωθεί η ύπαρξη της φερόμενης αντιφάσεως μεταξύ της σκέψεως αυτής και των διαπιστώσεων που περιλαμβάνονται στη σκέψη 148 της επίδικης απόφασης.

121 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο πρώτος λόγος της αναιρέσεως του Land Burgenland και ο τρίτος λόγος της αναιρέσεως της GRAWE πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

122 Δεδομένου ότι κανένας από τους λόγους αναιρέσεως τους οποίους προβάλλουν το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η GRAWE προς στήριξη των αιτήσεών τους αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός, οι εν λόγω αιτήσεις αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

123 Δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναίρεσης είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

124 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην αναιρετική δίκη δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή

η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστούν το Land Burgenland, η Δημοκρατία της Αυστρίας καθώς και η GRAWE στα δικαστικά έξοδα και οι τελευταίοι ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

125 Κατά το άρθρο 140, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, το οποίο έχει επίσης εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του εν λόγω άρθρου 184, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη που παρενέβησαν στη διαφορά φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Συνεπώς, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει το Land Burgenland, τη Grazer Wechselseitige Versicherung AG και τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.

3) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

(υπογραφές)